

ANUL 1877 REFLECTAT ÎN MEMORIILE ÎNVĂȚĂTORULUI VASILE IFTIMIU

de GEORGETA POPOVICI

Lupta dusă secole de-a rândul de poporul român pentru cucerirea libertății și a independenței naționale, pentru scuturarea jugului otoman, se încheie odată cu sfârșitul războiului din 1877-1878 și a păcii care-i succede. Independența cîștigată pe cîmpul de luptă devine realitate istorică.

Participarea românească la războiul ruso-turc din 1877-1878 constituie un capitol important al luptei de eliberare de sub suzeranitatea otomană, purtat de țările din Peninsula Balcanică, de participare eroică, entuziastă. Aportul material și moral al întregii națiuni române la acest război este imens.

Istoria războiului de independență, fie că este tratată din punct de vedere al politicii interne sau externe, fie al strictei sale desfășurări, nu poate omite aspectele social-economice ale participării unanime a întregului popor la susținerea lui. Presa românească și străină, numeroasele memorii de război, jurnalele de operațiuni, actele oficiale, documentele militare sau administrative, studiile cu caracter militar sau istoric apărute concomitent cu războiul sau imediat după încheierea lui, în mod unanim relevă adeziunea entuziastă a întregii națiuni române, gata „de orice jertfe pentru a susține cu toate bunurile națiunii, cu aurul și sîngele ei libertatea și neatinerea”¹.

În fiecare oraș se constituie consilii de rechiziție pentru armată, comitete pentru susținerea frontului. Se organizează serbări, reprezentații de teatru, loterii, liste de subscripție². Cu banii strînși se cumpărau cojoace, căciuli, tutun și altele „pentru a face mai ușor traiul soldatului român intrat în foc”³.

Sînt numeroase exemplele celor care, asemeni învățătorului D. Videanu din Tescani-Bacău⁴, donează o parte din salariul lor, însoțindu-i gestul de explicații înalt patriotice, precum scrisoarea sa din care spicuim „...cînd văd patria mea în pericol, ...cînd văd frații mei combătînd și luptîndu-se cu restricțiile cele mai severe pentru independență și salvarea

1 T. C. Văcărescu, *Luptele românilor din războiul din 1877-1878*, București, 1887, p. 61.

2 C. Radu, *Bacăul de la 1850-1900*, Bacău, 1906, p. 120.

3 *Ibidem*, p. 21.

4 *Documente privind istoria României, Documente privind războiul de independență*, vol. VI, p. 393.

României, în fața unor asemenea grave evenimente ofer în profitul armatei o parte din salariul meu⁴.

Mai puțin cercetată în lucrările mai vechi referitoare la război, mai puțin urmărită de studiile contemporane războiului, a fost „viața de toate zilele, ceea ce a simțit și suferit masa populației și cum i-a fost traiul”⁵. Din acest punct de vedere manuscrisul învățătorului Vasile Iftimiu⁶ pe care-l publicăm în continuare ilustrează prin extenso, viața satelor românești din timpul războiului. Fie că sînt urmărite operațiile militare de pe front, la care participă regimentul 12 dorobanți, cum fac țărani tutoveni, fie că sînt urmărite acțiunile militare la care iau parte regimentul 14 dorobanți sau unități ale regimentului 8 de călărași, cum au făcut cu siguranță locuitorii județului Bacău, viața satelor românești apare în aceste zile împovărată de grija pentru greutățile frontului, pentru durerile celor plecați în război. Fie că eroul este maiorul Constantin Ene, „viteazul băcăuan”⁷, care „a murit cu moarte de erou în strălucita luptă din-naintea Rahovei”⁸ sau sergentul artilerist Vasile Radu, din satul Obîrșeni—Tutova, satul în care a trăit învățătorul Vasile Iftimiu, pentru noi rămîn la aceleași dimensiuni, de eroi ai luptei pentru independență. Sergentul Vasile Radu se numără printre primii răniți din această campanie în luptele de la sfîrșitul lunii aprilie 1877⁹.

În consemnările sale, învățătorul V. Iftimiu descrie, potrivit relatărilor combatantului Vasile Radu, lupta în care acesta este rănit. Descrierea este fidelă realității, tot așa o găsim consemnată în lucrarea „Istoricul războiului din 1877-1878”. Mai tirziu, învățătorul nu uită ca, la lecțiile de istorie a patriei, să folosească acest exemplu local, expresie a curajului și luptei pentru cucerirea independenței. Publicînd extrase din manuscrisul învățătorului V. Iftimiu avem convingerea că oferim imaginea și atmosfera satului românesc din timpul acestui război. Datele oferite de acest manuscris depășesc pe cele cuprinse în unele monografii locale, care se referă la perioada discutată, a căror autori sînt uneori, contemporani cu aceste evenimente⁹. Manuscrisul oferă date complete despre cei plecați din satul Obîrșeni pe frontul din Bulgaria și atmosfera în care se fac despărțirile dintre ostași și rude, cum înțelege învățătorul să contribuie prin poziția sa la „ridicarea moralului și patriotismului printre locuitorii satelor, în aceste zile de grea cumpănă”. Cît a ținut această campanie învățătorul a scris celor de pe front scrisorile, pachetele, „gropurile” de bani. Rechizițiile care se fac sînt conforme cu nevoile ostașului român, dar nu toți înțeleg la fel să susțină frontul. De aceea apare vehement criticată atitudinea boierului Iorgu Radu din Obîrșeni care opunîndu-se rechiziției „nu se gîndea de loc la fiii patriei care erau trimiși departe spre a apăra și moșia lui și care

5 General Radu Rosetti, *Jurnalul de operațiuni al diviziei de infanterie de rezervă. 23 iulie 1877 — 29 iulie 1878. Manuscris inedit cu introducere și note de generalul Radu Rosetti, Cartea Românească, București, 1929*, p. XV.

6 Colecția Vasile Heliu, inventar nr. 821/158.

7 T. C. Văcărescu, *op. cit.*, p. 33.

8 *Istoricul războiului din 1877-1878, partea I*, p. 115.

9 Vezi C. Radu, *op. cit.*

îndurau cele mai grele suferinți, ca cele ale războiului". Evenimentele de pe front sînt urmărite cu interes. Presa este citată cu înfrigurare, știrile de pe front nu sînt suficiente numai din scrisorile sosite rudelor. Manuscrisul mai cuprinde cîteva din producțiile lirice, populare mai ales, inspirate de acest război. Paginile afectate războiului din 1877-1878 se încheie cu întoarcerea acasă a vitejilor satului din „această campanie glorioasă din care a ieșit independența țării și Regatul României". Acest manuscris, pe lângă datele mai sus prezentate, rămîne important pentru veridicitatea atmosferei patriotice care înflăcărase satele din România în timpul războiului de independență.

„N-am să fac eu aici descrierea războiului ruso-româno-turc din 1877-78, ci după cît îmi amintesc voi arăta numai partea relativă la satul meu, Obîrșeni, în timpul cît a durat acest război, și rolul meu ca învățător față de locuitori, cu această ocaziune, adică pe cît timp voinicii satului s-au fost dus departe, spre a lupta pentru independența și apărarea Patriei pînă atunci *ingenunchiată* (s.n.). După legile de atunci, cum am mai arătat, învățătorii erau scutiți de „serviciul" militar și deci noi am rămas la „vatră", ca să ne căutăm de școală... și a contribui prin „pozițiunea" noastră la ridicarea moralului și patriotismului printre locuitorii satelor, în aceste zile de grea cumpănă.

Încă de prin luna martie acest an '77, începuse concentrările Armatei Române. În aprilie, rușii trecură Prutul în România și se îndreptară spre Dunăre contra turcilor. Armata română se îndreaptă și ea spre Dunăre, în partea de vest a țării. Precum din toate satele țării, de la munte, de la deal, din cîmpie etc., asemenea și din Obîrșeni, plecase(ră) „curcănașii" satului în frunte cu sergentul Anton Ușurelu, urmat de soldații Lazer Venin, Vasile Venin, Ion Gr. Ușurelu, Ion Pîrîu, Ion Onasă și alții de aici din Obîrșeni, precum și din cătuna Pleșa. Dintre infanteriști permanenți — după cît îmi amintesc erau duși : Mihalache Crăciun, Ion Isac și Tudorache Pîrîu ; iar dintre rezerviști fură concentrați patru și anume : sergentul artilerist Vasile Radu (s.a.) care pe la începutul lui mai 1877 cu tunul ce comanda din bateria de la Oltenița, a sfărîmat acoperișul unei geamii din Turtucaia și a aprins multe clădiri ; dar și el a fost rănit de o schijă de obuz turcesc, ce a explodat lângă tunul său, producîndu-i o rană destul de gravă la spate așa că l-a scos din serviciu. Iată deci primul rănit de la Oltenița, în războiul din 1877-78 — Vasile Radu — un erou al țării și fala satului Obîrșeni. După ce el a stat un timp oarecare în spital, pînă ce i s-a cicatrizat rana, a fost concediat și a venit acasă, unde fu întîmpinat cu multă bucurie de soția sa, părinții săi, rudele sale și de toți locuitorii satului ; iar eu — învățător — i-am strîns mîna cu căldură, felicitîndu-l pentru faptele sale vitejești și de atunci încoaie la lecțiunile de istoria națională și mai ales la lecțiunile războiului pentru independență, veteranul sergent Vasile Radu mi-a servit totdeauna ca model de imitat la explicările ce făceam elevilor din școala mea pentru dezvoltarea sentimentului național și a datoriei către Patrie. Al doilea rezervist concentrat a fost Neculai I. Grăjdeanu pare-mi-se soldat artilerist. Al treilea, Mateiu Grăjdeanu, brigadier călăraș și al patrula, cumătrul meu, Ion Harabagiu. Dintre „călărașii cu schimbul" de aici din Obîrșeni mi-amintesc că au luat

parte în campania 77-78 brigadierul Tudorache Chiriac și soldatul Tănase C. Ieni, fiind amândoi în activitate.

La plecarea voinicilor de acasă, mamele, soțiile și surorile le umpleau traista cu tot ce le trebuia ca schimburi și de-ale mâncării (până ce vor intra în porție) și apoi îi petreceau o bună bucată de drum în plinsete și bocete întocmai ca după morți ! Dar voinicii noștri nici nu se sinchiseau de plinsetele și bocetele celor ce-i petreceau, ci roși la față și cu voie bună de odată izbucneau în vesele chiote și cîntări de despărțire, de se zguduiau toate văile pădurei Obîrșeni și voioși ca la nuntă se tot duceau înainte. S-au dus fiecare pe la trupele lor și de acolo tot mai departe, spre hotarul țării amenințat de dușmani.

— Concentrarea Armatei Române în campania 1877-78 a ținut cam vreo 16 luni. În acest timp de multe, de toate aveau nevoie ostașii noștri și mereu cereau părinților prin scrisori ca să le trimită ba albituri, ba bani de cheltuială, ba măcar să le scrie ce mai e pe acasă și cum se mai află toți ai lor ! Pe atunci într-o comună rurală nu se prea găseau, afară de învățător și notar, cine să facă scrisori, colete poștale, gropuri de bani etc., și de aceea, cît a ținut această campanie nu era zi în care să nu fiu ocupat cu asemenea scrisori, pachete etc. și îi mulțumeam pe toți cu cea mai desăvîrșită bunăvoință. Cît am fost însă în vacanța de vară a anului 1877 la Grăjdeni, asemenea corespondențe, de voie, de nevoie, trebuia să le facă notarul (Petru Francescu), cînd însă la septembrie am venit în Obîrșeni și am redeschis școala, atunci din nou am fost asaltat de părinți, mame, soții, ori chiar rude de-ale ostașilor noștri și nu numai din Obîrșeni ci și din cătunul Pleșa...

Și tot așa i-am servit în tot timpul „campaniei“, ba încă în lunile mai și iunie ale anului 1878, veneau la gazda mea și stăruiau să mă scoale încă de la ora 4 dimineața, rugîndu-mă să le fac scrisorile, căci ziceau — mamele și soțiile — că numai dimineața au timp de venit, că mai apoi pleacă la munca cîmpului, care nu le dă răgaz. Și eu mă sculam bucuș și cu credință că fac și eu un mic sacrificiu pentru aceia ce erau duși pentru a-și sacrifica chiar viața pentru Patria în primejdie.

Frate-meu Ghiță era acum în clasa a IV-a a seminarului din Ismail. El îmi trimite o scrisoare cu data de 1 mai 77, prin care îmi făcea cunoscut că ministerul de culte a dat ordin ca la toate școlile din orașele de pe malul stîng al Dunării să se înceapă imediat examenele ca apoi să se închidă școlile de teamă ca să nu fie bombardate acele orașe de „Monitoarele“ turcești de pe Dunăre. Prin altă scrisoare, cu data de 26 mai, din Galați, îmi face cunoscut că a terminat examenul de absolvirea Seminarului...

Armata noastră în 1877 avea multe lipsuri, nu ca acum în 1914 (an în care își scria memoriile inv. V. Iftimiu s.n.), cînd e atît de bine echipată.

Atunci în primul loc avea nevoie de arme, după cum glăsuia și cîntecul următor

*Fiii României, flăcăi tot de frunte
 Șoimi de prin Carpați
 Dunărea cea lată pe-o îngustă punte
 O trec înarmați
 E bătaie mare
 Lupta e-nturbare
 Și-îm glas detunînd
 S-aude zicînd
 Arme căutați
 Arme ne mai dați.*

Și în adevăr, de arme era mare nevoie, pentru care se formară comitete în toată țara și prin liste de subscripții se strinseră sumele necesare. La Obîrșeni am contribuit și noi, după putere, dîndu-ne obolul nostru, în acest scop atît de patriotic.

Moșu Constantin, primarul nostru, își bătea capul cu poruncile pentru rechiziții. Avea ordin să recheziționeze din comuna lui, de la marele proprietar Gheorghe Radu, o vacă și mai multe putini cu brînză. Primarul se duse la „boier“, la Dealumare ca să-i facă cunoscută aceasta. Primarul veni acasă fără rezultat și raportă subprefectului. Subprefectul dete din nou poruncă strașnică ca să rechiziționeze cu forța, conform legii. Iată deci cum se găsea un proprietar mare care pentru niște absurdități nu se gîndea deloc la „fii Patriei“, care erau trimiși departe spre a apăra *moșia lui* și care îndurau cele mai grele suferinți, ca acele ale războiului.

...Prin lunile mai și iunie 1877, întocmai ca și în anul precedent 1876, ploile nu mai conteneau... Aceste inundații — după cum citeam prin jurnale — îngreuiau foarte tare mersul și operațiunile armatelor rusă și română.

— Asemenea, mai de cîte ori mă duceam la Bîrlad aveam ocazie de a vedea trecînd „armata rusească“ care venea pe drumul mare de la Epureni, Popeni dinspre Prut și treceau înainte prin Bîrlad și apoi mai departe, peste Dunăre. Odată am și admirat trecînd pe străzile Bîrladului un corp (se zicea că sînt grenadierii din garda imperială) de elită. În frunte generalul — un om herculeesc — călare pe un cal alb superb — ce eu în viața mea de pînă acum (1914) nu am mai văzut un al doilea, mai mare și mai frumos ! Apoi toți soldații, precum și caii lor din acel corp părea că sînt aleși toți unul și unul, de nu-i puteai deosebi unul de altul. Lumea sta ticsită pe trotuare, privind și aclamînd acel mîndru corp de oaste, ce părea a fi de cele din „poveste“ și atît de mulți de părea că n-au să se mai mințuie... și tot nu te mai săturai privind la ei... și îmbrăcămintea lor albă, sclipitoare și la sulitele lor cele lungi. Cîți dintre acei (ce vedeam) se vor mai fi întors înapoi... săracii ? !

*

* * *

...petreceam și noi timpul ba cu una, ba cu alta, dar mai cu seamă cu diferite cîntece „războinice“ ce erau la ordinea zilei și din care notez unul

aici, ca cel ce, pe atunci, îmi era cel mai plăcut din toate, iar cuvintele mi-au fost aduse de frate-meu Ghiță. Iată-l :

*I. Oștile stau față-n față
Strînse-n cîmpul de război
Lupta-aproape e să-nceapă
Lupta crîncenă de-apoi.*

*II. Astăzi Patria ne cheamă
Pentru ea ca să luptăm
Cătă dar iubită mamă
Orice dor noi să uităm*

*III. Iar cînd vestea morții mele
Pîn la tine va sosi
Să străbați munți și vălcele
Trupul meu spre a-l găsi.*

*IV. Ca să-l afli te oprește
Și te-ndreaptă către cer
În ăst loc vor fi cu mine
Toți acei ce-n luptă pier.*

Și cu cîtă duiosie și lacrimi ascultau acest cîntec mamele care aveau băieți plecați la război !

...Cînd locuitorii și Obîrșenii și cei din Pleșa (aceea ce aveau fii în război) m-au văzut că m-am înapoiat în comuna lor, nu mai puteau de bucurie, căci de-acuma — după cum ziceau ei — are iarăși cine le face scrisori la băieții lor și cine le mai spune vești din război „după jurnale“, „monitorul oficial“, etc. Și în adevăr că acum războiul era interesant în gradul cel mai înalt și toți așteptau vești cu inima palpitîndă și cu cea mai mare nerăbdare. Se știe că armata română a trecut Dunărea la 22 august '77, după care au început luptele din jurul Plevnei. Acum toată suflarea română din țară avea gîndul, dorul și inima ațintite într-acolo ! Eu aproape zilnic dădeam prin diferite ocazii, de mi se cumpăra și aducea de la Bîrlad jurnale dintre care erau pe atunci ca „Românul“ „România liberă“, „Războiul“ și altele... sătenii alergau cu zecile spre a afla vești de pe „cîmpul de război“, cu toate că și de la fiii lor primeau vești și scrisori cît mai des. Interesul pentru vești a crescut cu deosebire la finea lunii august (30) cînd cu luptele de-nprejurul Plevnei și cu seamă cu asalturile de la Grivița unde „curcanii“ noștri și toată armata română au făcut minuni de vitejie. Atunci părinții, soțiile, frații, etc., ai celor duși acolo, zilnic veneau la mine și cu mult interes și nerăbdare mă întrebau că ce vești au mai adus jurnalele despre război, ce regimente au mai intrat în lupte, cine sînt învingătorii sau învinșii și altele și altele, ca unia ce erau cu groaza în inimă pentru feciorii, soții ori frații lor care au intrat sau vor intra în focul ucigător !

Și tot așa într-o grijă mare o duceau toți, nu numai aceia ce aveau duși pe cei ruși din inima lor, ci oricare român care cu mare înfrigurare aștepta tot vești bune, pentru ca să căpătăm odată mult dorita „Îndepen-

dență“. Și pe cînd „Fiii României“ se luptau ca lei ca să ne capete independența și mărirea patriei, poezii noștri și mai cu seamă genialul Alecsandri compunea la versuri, hore, ode și alte scrieri, prin care se immortalizează virtuțile ostășești ale soldatului român, cu ocazia acestui război din 1877. Între alte multe, de asemenea hori mi-aduc aminte de una, (Hora de la Grivița), care cu mult foc o cîntau lăutarii și toată suflarea românească de pe atunci.

Dar și altele ca Hora de la Plevna, a Rahovei, a Smîrdanului, etc. și care parcă vibrează și acum în inima mea, amintindu-mi entuziasmul cu care le cîntam, noi aceia luam parte cu „sufletul“ la desfășurarea marilor evenimente pentru patrie.

În sfîrșit, încetul cu încetul, dar cu mari suferinți mai cu seamă din cauza grozavii nevoi din 1877-78, furia războiului începe a se potoli și se domoliră cu totul după „capitularea Plevnei“ dar mai cu seamă după aceea a Vidinului, în ianuarie 1878. Acum toată lumea românească respira ușurată, deși cei doriți care mai rămăseseră-n viață mai aveau să mai stea încă cîteva luni, cu arma la mînă !

Se anunțase ziua cînd regimentul de dorobanți trebuia să sosească cu trenul în gara Birlad. Întreaga populație a orașului trebuia să le iasă înainte și să-i primească ca pe niște adevărați viteji. Noi, învățătorii, în înțelegere cu revizorul școlar hotărîsem ca să suspendăm ședințele pentru acea zi și să asistăm în corpore la primirea „curcanilor“ din județul Tutova. Pe la ora 9 a.m. ne duserăm la gară. Aici, atît pe peron cît și în dosul gării, spre oraș, era o mare de capete omenеști, căci nu erau numai locuitorii orașului ci și mare mulțime și din județ, părinți, soți, frați, rude și cunoscuți de-ai voinicilor ce se reîntorceau de pe cîmpul de glorie și pe care îi așteptau cu cea mai mare nerăbdare. Eu, cu vărul Toader și cu dascălul Ștefan Costăchescu, la care stam în gazdă — fiind acum dascăl la Birlad — ne țineam strîns uniți, ca să nu ne răzlețim unul de altul, prin cea mare mulțime. Sosi ora 10, trenul intră în gară, mulțimea izbucni în urale, muzica gărzii civile intonă imnul de primire, entuziasmul era în culme ! Dorobanții în frunte cu ofițerii, încep a descinde din vagoane și a trece în dosul gării spre oraș ca apoi să se așeze pe compănii și în coloane de marș pentru intrarea triumfală în oraș. La un moment dat ostașii cu mulțimea se amestecară. Fiecare căuta cu ochii aprinși ca să vadă pe ființa iubită ce aștepta... Atît eu cît și prietenul meu dascălul Ștefan căutam cu privirea pe iubitul și doritul nostru sergent Anton Ușurelu, fiul gazdei mele de la Obîrșeni, dar nu-l găseam, deși puneam ochii pe galoanele a zeci de sergenți. Numai deoît întîlnim pe curcanii Gheorghe Tănase, , Ion Gr. Ușurelu și alții și după ce le urăm „bun venit“ îi întrebăm numai deoît de sergentul nostru A. Ușurelu, ei ne spuse că a fost bolnav, dar acum e sănătos, și fiind cam slab vine în urmă cu bagagiul regimentului care trebuia să sosească peste vreo zi, două.

Mama sergentului Ușurelu, baba Tudora, care venise și ea de la Obîrșeni spre întîmpinarea fiului său și întîmplător o găsim la gară, ținîndu-se acum de noi, auzind pe soldații de mai sus spunînd că fiul ei a fost bolnav și oă nu e cu regimentul, unde începe nene a plînge de ne era mai mare mila de ea, și abia, abia s-a ostit, după ce a asigurat-o un sergent major,

Petrovici, pe care îl cunoștea, că așa este cum spun soldații, ea însă părea că tot nu are încredere și zice : dar dacă Anton al meu va fi mort și ei nu vor să-mi spuie drept. Însă a dat Dumnezeu și a doua zi sau a treia zi a venit și el, primindu-l noi, prietenii lui (eu și dascălul Ștefan) la gară, iar apoi am vestit pe mama lui, care se dusese acasă la Obîrșeni și care a venit numaidecît în oraș și bucuria ei la vederea fiului său cine o mai poate spune !

În sfîrșit goarnea sunară și ostașii se așezară pe campanii și întreg regimentul se formă, iar colonelul (Răcoviță) dînd comanda, plecară în marș, în sunetul muzicii pe strada Gărei pînă în „grădina publică“ unde îi aștepta o masă dintre cele mai copioase, oferită de primăria orașului Bîrlad. După sfîrșitul mesei și a cuvîntărilor înflăcărâte ce s-au ținut, s-a dat drumul „soldaților“ în oraș și acum fiecare soldat în libertate și înconjurat de cei doriți ai lui, povestea cu inima veselă... tot ce-a îndrăgit și a văzut în această „campanie glorioasă“ din care a ieșit „independența țării“. Și așa s-au întors toți vitejii satului nostru Obîrșeni, întregi și nevătămați, fiind rănit numai sergentul artilerist Radu Vasile, după cum am arătat, iar caporalul *Mihalache Crăciun*, ce a luat parte la atacuri cu regimentul său de linie, mantaua i-a fost spîntecată cu baioneta de către un „harap“ negru și buzat pe care el apoi cu o lovitură de pat de pușcă peste tîgvă l-a trimis pe lumea cealaltă după cum ne spune el (Crăciun) adeseori... „Curcănii“ din regimentul 12 și prin urmare și cei din comuna Obîrșeni, care erau cam nouă și cu sergentul A. Ușurelu zece, n-au avut norocul, cum ziceau ei, să intre în foc, și aproape toți trăiesc și astăzi ca veterani... afară de sergentul pe care eu îl făcusem „hin“ de cununie în 1879 și care a murit încă din 1891. Eternă fie-i memoria.“

L'ANÉE 1877 DANS LES MÉMOIRES DE L'INSTITUTEUR VASILE IFTEMIU

R é s u m é

L'auteur publie des extraits d'un manuscrit appartenant de la collection Vasile Heisu, qui a été donnée au Musée d'Histoire de Bacău.

On a été sélectionnées les pages de manuscrit de l'instituteur Vasile Ifțimiu d'Obîrșeni-Tutova, qui contiennent de references sur l'année 1877, sur la guerre fait par l'armée roumaine pour l'indépendance nationale.

Ces pages illustrent la vie rurale de cette période. l'atmosphère générale de participation enthousiaste, capable des tous sacrifices pour obtenir l'indépendance du pays.